

Nr 306

Av herr **Mattsson** och herr **Olsson, Johan**, om viss utvidgning av rätten att göra avsättning till investeringsfond för konjunkturutjämnning.

(Lika lydande med motion nr 371 i Andra kammaren)

Rätten att göra avsättningar till investeringsfond för konjunkturutjämnning är för närvarande begränsad till aktiebolag, ekonomiska föreningar och sparbanker. Motiv för denna begränsning synes främst ha varit uppfattningen att enskilda företag, handels- och kommanditbolag i allmänhet inte har den storleksordningen att de kan bedriva sin investeringsverksamhet tillräckligt planmässigt för att kunna utnyttja investeringsfonderna i nämnvärd utsträckning. Därigenom skulle också deras möjligheter att påverka konjunkturutvecklingen genom jämnare sysselsättning och produktion reduceras. Dessutom har det ansetts administrativt svårbemästrat att utvidga lagens tillämpning till andra företagsformer med progressiv beskattning.

De konjunkturpolitiska motiven i lagen och hänvisningen till administrativa svårigheter har helt undanskymt en annan grundläggande princip, nämligen om bestämmelserna är förenliga med konkurrens på lika villkor. Från denna synpunkt är det här fråga om en diskriminering av främst mindre och medelstora företag. Det kan givetvis inte anses tillfredsställande att statsmakterna behandlar företag olika i detta avseende beroende på deras företagsform. Näringspolitiken bör i stället få en sådan utformning att konkurrens på lika villkor så långt möjligt främjas. Från både samhällets och näringslivets synpunkt måste det vara ett intresse att så sker. Därefter bör det vara varje enskilt företags ensak att avgöra huruvida möjligheten att använda avsättning till investeringsfond skall utnyttjas.

Vid ändring i förordningen om investeringsfonder för konjunkturutjämnning 1963 synes en viss hänsyn ha tagits till principen om konkurrens på lika villkor då sparbankerna fick rätt att göra avsättningar. Denna ändring tillkom trots bedömningen att dessa skulle få mycket liten användning av denna möjlighet. Affärsbankerna och jordbrukskassorna hade emellertid redan denna rätt som aktiebolag respektive ekonomiska föreningar.

Lagens nuvarande gränsdragning efter företagsform får en ganska godtycklig effekt när man ser till företagens storlek. Det finns både stora och små företag — med överrepresentation för de förra — med rätt att göra av-

sättning till investeringsfond. Men också en hel del relativt stora företag utestängs från denna möjlighet.

Det kan antas att användandet av investeringsfond tvingar fram en större planmässighet i investeringarna. Eftersom planmässighet här bör eftersträvas oavsett företagets storlek, så är detta ett skäl för att också mindre och medelstora företag i alla storleksgrupper inbegripes i lagen.

Rätten för även skattskyldiga med progressiv beskattning att göra avsättningar till investeringsfonder för konjunkturutjämning är ingen principiell fråga. Möjligheten att undvika orättvisor gentemot övriga skattskyldiga är en fråga av främst teknisk art. I både Danmark och Norge har lösningar på dessa problem uppnåtts.

Med hänsyn till det ovan anförda hemställas,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om prövning och förslag till riksdagen angående sådana ändringar i förordningen om investeringsfonder för konjunkturutjämning att rätten att göra avsättningar till sådana fonder utsträcker även till andra än aktiebolag, ekonomiska föreningar och sparbanker.

Stockholm den 26 januari 1966

T. V. Mattsson

Johan A. Olsson